

Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Občanská výchova je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost a je zde realizován vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Výchova k občanství. Směřuje k postupnému formování a rozvíjení osobního a občanského profilu žáka:

→ formuje postoj žáka k různým oblastem lidského života, žák se orientuje ve významných událostech společenského života

→ utváří schopnost žáků k mravnímu jednání, toleranci, empatii

→ formuje odpovědnost za důsledky svého chování, rozhodování

→ otevírá cestu k sebepoznání

→ utváří představu o mezilidském soužití, ekonomice státu, demokratických postupech řízení státu, o lokálních a globálních problémech a způsobech jejich řešení na národní a mezinárodní úrovni

→ pomáhá žákovi orientovat se v základních právních otázkách

Vzdělávací cíle se realizují ve vyučovacím předmětu Občanská výchova v 6. — 9. ročníku v časové dotaci jedna vyučovací hodina týdně. Převažujícími formami a metodami výuky jsou frontální a skupinové vyučování, individuální samostatné práce, vytváření projektů, diskuse, reprodukce textu, soutěže, dramatizace, dotazníky, interview. Při skupinovém vyučování vytváříme skupiny dle zamýšleného cíle homogenního i heterogenního zaměření. Vyučování je založeno na aktivních činnostech. Žáci čerpají informace nejen z učebnic, ale také z encyklopedií, internetu. Získané vědomosti a dovednosti vytvářejí předpoklady pro další úspěšné studium. Žáci je využijí v občanském životě při řešení každodenních běžných situací. Výuka obvykle probíhá v kmenových třídách, učebně PC, ve školní knihovně nebo v mimoškolních zařízeních (besedy, exkurze).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Učíme žáky vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti.
- Vedeme žáky, aby získané poznatky hodnotili, třídili, vyvozovali z nich závěry a ověřovali důsledky.
- Využíváme metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci.
- Zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.
- Umožňujeme žákům realizovat vlastní nápady.
- Individuálně přistupujeme k žákům, chválíme i za menší úspěchy, a tím zvyšujeme jejich zájem o další učení.

Kompetence k řešení problémů

- Vedeme žáky k tvořivému přístupu k řešení problémů, k vyhledávání informací a práci s nimi při hledání řešení.
- Vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémy kolem sebe, dokázali je analyzovat, říci svůj názor na daný problém.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování.
- Používáme formu otevřené diskuse, kde žáci mají prostor pro vyjádření a obhajobu svých názorů.

- Učíme žáky tolerovat názory druhých lidí, vhodně reagovat.
- Učíme žáky využívat pro komunikaci různé technologie.

Kompetence sociální a personální

- V hodinách často používáme skupinovou práci, práci žáků ve dvojicích .
- Učíme žáky stanovovat si pravidla chování, organizace práce , vedeme je k dodržování těchto pravidel.
- Vybíráme metody práce, při kterých se rozvíjejí dobré vztahy mezi žáky.
- Učíme žáky hodnotit práci svoji i druhých.

Kompetence občanské

- Seznamujeme žáky se základními právy a povinnostmi člověka a nutností je dodržovat.
- Vedeme žáky k správnému uplatňování získaných znalostí v běžném životě.
- Vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce.

Průřezová téma

Mediální výchova:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií

Multikulturní výchova:

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

Osobnost a sociální výchova:

- Poznávání
- Poznávání lidí
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Kreativita
- Psychohygiena
- Mezilidské vztahy
- Řešení problémů a rozhodování
- Kooperace a kompetice
- Komunikace

Výchova demokratického člověka:

- Občanská společnost a škola

- Principy demokracie jako formy vlády
- Formy participace občanů v polit. životě
- Občan, občanská společnost, stát

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

- Evropa a svět nás zajímá
- Jsme Evropané
- Objevujeme Evropu a svět

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka a prostředí

Občanská výchova/6. ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>Žák:</p> <p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání rozdělí projevy vlastenectví od projevů nacionalismu zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem <p>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje respektuje přijatá pravidla soužití mezi 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjádří vlastními slovy pojem: domov, národ, vlast, vlastenectví vyjmenuje a popíše státní symboly, způsoby jejich používání vyjmenuje státní svátky a významné dny vysvětlí původ svátků a orientuje se v nich vyjmenuje památná místa, kulturní památky, přírodní památky vyjmenuje významné české osobnosti uveče příklady kulturních institucí vysvětlí pojem rasismus, xenofobie, vysvětlí potřebu tolerance mezi lidmi vysvětlí význam solidarity mezi lidmi, vyjmenuje konkrétní příklady vzájemné pomoci vyjmenuje základní informace týkající se obce, regionu, kraje uveče zajímavá a památná místa obce, regionu, přírodní úkazy kraje vysvětlí nutnost ochrany společného majetku, památek a přírody, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování vysvětlí základní pravidla kulturního chování na veřejnosti, ve společnosti lidí uplatňuje vhodnou komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými rozpozná příznaky šikany, uveče vhodné způsoby řešení problému 	<ul style="list-style-type: none"> Naše vlast, pojem vlast, vlastenectví, národ Mateřský jazyk, území, dějiny Symboly ČR Státní svátky, významné dny Tradice <ul style="list-style-type: none"> Zajímavá a památná místa, přírodní památky Co nás proslavilo Významné české osobnosti Kulturní život, kulturní instituce, kulturní bohatství národa <ul style="list-style-type: none"> Národnostní menšiny Rasismus, xenofobie Rovnost mezi lidmi, tolerance, solidarita <ul style="list-style-type: none"> Naše obec, region, kraj Radnice a obecní zastupitelstvo Kulturní život v obci Památná místa a významné osobnosti naší obce Ochrana společného majetku, kulturních památek, boj s vandalismem Společenské normy, zásady společenského styku, základní pravidla společenského chování Mezilidská komunikace, řešení konfliktů Postavení jedince ve společnosti, rodině, třídním kolektivu, vztahy a pravidla soužití 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozvoj schopností poznávání Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy společnost a škola Komunikace Kooperace a kompetice (soutěživost) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika <p>Výchova demokratického občana:</p> <ul style="list-style-type: none"> Občanská Občan, občanská společnost a stát <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsmo Evropané <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ Multikulturalita Princip sociálního smíru a solidarity <p>⇒ JČ6/ Čeština – národní a mateřský jazyk</p> <p>⇒ JČ7 / Monolog, dialog</p>

<p><i>spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě – přesunuto ze vzd. oboru Výchova ke zdraví</i></p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - – přesunuto ze vzd. oboru Výchova ke zdraví		<ul style="list-style-type: none"> Asertivita, řešení problémů, vzájemná pomoc Šikana Hodnoty mezilidských vztahů – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství	<p>⇒ TV6/ Sportovní hry</p> <p>⇒ Z6/ Česká republika</p>
---	--	--	--

Občanská výchova/7. ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>Žák:</p> <p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - přesunuto ze vzd. oboru <i>Výchova ke zdraví</i> kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí <p>Člověk jako jedinec</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> definuje pojmy: osobnost, emoce, vůle, sebedůvěra vyjmenuje jednotlivé složky charakteru roztřídí typy osobností do čtyř základních skupin charakterizuje své dobré a špatné vlastnosti uvede své schopnosti, dovednosti a nadání vyjádří, jak lze využít dobrých vlastností k dosažení svých i společných cílů uvede své nedostatky, přehodnotí je a navrhne jejich nápravu objasní negativní dopad manipulativního vlivu vrstevníků, médií a náboženských sekt na osobnost člověka vysvětlí sociální a zdravotní rizika zneužívání návykových látek zaujímá kritický postoj k mediálním informacím a vlivu reklamy na veřejné mínění a chování lidí 	<ul style="list-style-type: none"> Osobnost člověka, dědičné a získané faktory Typy osobností Charakter, charakterové vlastnosti Sebezpoznaní, sebezpojetí a sebevýchova Zrcadlo mého já (sebekritika-kladné a záporné vlastnosti mé osobnosti) Emoce, vůle, sebedůvěra Negativní vlivy vrstevníků na chování jedince, zneužívání návykových látek Náboženské sekty a jejich vliv na život a osobnost člověka Vliv médií a reklamy na myšlení a chování lidí 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebezpoznaní a sebezpojetí Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference Lidské vztahy <p>Mediální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality <p>⇒ Tv6,7/Sportovní hry</p> <p>⇒ JČ7/Empatie,charakteristika — povahové vlastnosti</p> <p>⇒ Pč8/ Sebezpoznaní, sebezprosazování, typologie osobnosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> • <i>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje svoje sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým – přesunuto ze vzd. oboru Výchova ke zdraví</i> <p>Člověk, Stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky • rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu • objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů • vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje typy a formy společenství, států • uvede na příkladech jednotlivých forem jejich znaky • charakterizuje demokracii a její výhody pro občany • vyjmenuje složky státní moci, vysvětlí jaké m úkoly plní jejich orgány a instituce • uvede příklady institucí státní moci v regionu • vyjmenuje hlavní politické strany • charakterizuje volební právo • vysvětlí význam voleb do obecního zastupitelstva pro každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> • Vznik státu, základní znaky státu • Typy a formy států • Demokratické řízení státu • Státní moc ČR, složky státní moci • výkonná moc • zákonodárná moc • soudní moc • Správa obcí, krajů • Politické strany	<p>⇒ Pč9/ Sebezpoznání, silné stránky, rozhodování</p> <p>⇒ Pč9/ Posuzování vlastního vývoje a tvorba vlastního inventáře schopností a dovedností</p> <p>Výchova demokratického člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> • Občan, občanská společnost a stát • Formy participace občanů v politickém životě • Principy demokracie jako formy vlády <p>Mediální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p>⇒ D6/ Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní přínos Starověké Řecko Starověký Řím</p> <p>⇒ D7/ Středověká společnost, počátky českého státu</p> <p>⇒ D9/ Budování demokracie v ČSR</p> <p>⇒ D9/ Obnova demokracie ve střední a východní Evropě</p> <p>⇒ D9/ Komunistická diktatura v Rusku</p> <p>⇒ Z7/ Krajské členění</p> <p>⇒ Z7/ Význam Sm kraje</p>
--	---	---	---

Občanská výchova/8. ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>Člověk, Stát a právo Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu <p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků – převedeno ze vzd. oboru Zeměpis 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje volební právo vysvětlí význam voleb do obecního zastupitelstva pro každodenní život občanů vyjmenuje a vysvětlí základní lidská práva vyjmenuje a vysvětlí povinnosti občana uvede příklady práv a povinností dítěte uvede příklad porušování lidských práv a svobod, porovná situace v různých zemích vysvětlí význam ochrany lidských práv vysvětlí význam mezinárodní spolupráce vyjmenuje mezinárodní organizace a společenství, jejichž členem je ČR posoudí jejich význam ve světovém dění popíše výhody spolupráce mezi státy vysvětlí význam spolupráce mezi státy v zajišťování obrany státu, účasti v zahraničních misích vysvětlí pojem terorismus, uvede příklady boje proti terorismu uvede základní pojmy týkající se EU uvede příklady výhod či nevýhod členství ČR v EU 	<ul style="list-style-type: none"> Volební právo, volby do parlamentu do senátu komunální volby přímá volba prezidenta Lidská práva Listina základních práv a svobod Práva a povinnosti dítěte Právo a morálka Povinnosti občana Porušování lidských práv a svobod v různých zemích Mezinárodní vztahy, spolupráce a mezinárodní organizace (OSN, NATO) Začlenění ČR do mezinárodních organizací, účast ČR v zahraničních misích Terorismus, mezinárodní spolupráce v boji proti terorismu <ul style="list-style-type: none"> Evropská unie, členství ČR v EU 	<p>Výchova demokratického člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády <p>Mediální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení reality Fungování a vliv médií <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:</p> <ul style="list-style-type: none"> Evropa a svět nás zajímá Jsmo Evropané Objevujeme Evropu a svět <p>Environmentální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí <p>⇒ Z7/ Mezinárodní spolupráce</p>

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory • objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu • uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> • objasní pojem globalizace, globální problémy • uvede největší globální problémy, analyzuje jejich příčiny a důsledky pro obyvatelstvo • nalezne souvislosti globálních a lokálních problémů • uvede příklady osobního přínosu ke zmírnění lokálních problémů ve svém regionu 	<ul style="list-style-type: none"> • Globalizace, vznik a vývoj • Projevy globalizace, klady a zápory, vliv na život lidí v různých zemích • • Příčiny světových krizích • Ohniska mezinárodních krizí a konfliktů • • Souvislost globálních a lokálních problémů, jejich řešení 	<p>Environmentální výchova</p> <p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí</p> <p>⇒ Př6/ Ekologie</p> <p>⇒ Z7/ Ochrana přírody</p> <p>⇒ Z9/ Ekologické problémy</p> <p>⇒ Z9/ Ochrana krajiny</p> <p>⇒ Z8/ Světový průmysl</p> <p>⇒ Z8/ Současná ohniska politických, národnostních a náboženských konfliktů</p> <p>⇒ JČ9/ Diskuse</p>

Občanská výchova/9. ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby
---------------	----------------	-------	-----------------

			Průřezová témata
<p>Člověk, stát a právo</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakterizuje pojem právní řád, právní norma vysvětlí nutnost dodržování právního řádu, právních norem uvede právní ustanovení, která se ho týkají, a vyvodí důsledky jeho porušení vysvětlí pojem ústava objasní význam ústavy jednoduše popíše obsah Ústavy ČR objasní pojem občanskoprávní vztahy uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy uvede náležitosti kupní smlouvy vyjmenuje a objasní podmínky pro vznik manželství rozpozná protiprávní jednání rozliší přestupek a trestný čin uvede příklady postihů za protiprávní jednání objasní příčiny a důsledky korupčního jednání objasní význam právní ochrany některých vztahů vyjmenuje orgány právní ochrany občanů a popíše jejich činnost 	<ul style="list-style-type: none"> Právní řád, právní normy Ústava ČR jako základní zákon Občanské právo: <ul style="list-style-type: none"> Občanskoprávní vztahy Vlastnické právo Spotřebitelské smlouvy Kupní smlouvy Odpovědnost za škodu Ochrana osobnosti Rodinné právo: <ul style="list-style-type: none"> Právní předpoklady k uzavření manželství Vztahy mezi rodiči a dětmi Vyživovací povinnost Odbor sociálních věcí Trestní právo: <ul style="list-style-type: none"> Trestní čin, přestupek Druhy trestů Korupce, příčiny a důsledky Ústavní právo Pracovní právo Ochrana právní moci, orgány právní moci, jejich činnost 	<p>Osobnostní a sociální výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poznávání Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika <p>Multikulturní výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturní diference Lidské vztahy <p>Výchova demokratického člověka:</p> <ul style="list-style-type: none"> Občan, občanská společnost, stát <p>⇒ PČ9/ Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů</p> <p>⇒ JČ9/ Diskuse</p>

Výstupy vzdělávací oblasti Člověk a společnost – vzdělávacího oboru Výchova k občanství (tematický celek Člověk, stát a hospodářství) převedené do předmětu Finanční výchova, 9. ročník

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady (OV)
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení (OV)
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu (OV)
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz (OV)
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané (OV)
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti (OV)
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi (OV)
- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít (OV)

Výstupy vzdělávací oblasti Člověk a společnost – Výchova k občanství převedené do předmětu Zeměpis, 8.ročník:

- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva→ Z8

